

Call for papers – “Jaarboek Armoede en Ongelijkheid” - Editie 2026

Wat?

Het jaarboek is een Nederlandstalig boek dat nieuwe of recente onderzoeken en inzichten rond armoede, sociale uitsluiting en sociale ongelijkheid bundelt. De reeks liep 31 jaar (sinds jaargang 1991/1992) onder de titel “Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting”. Sinds 2023 wijzigde de titel naar Jaarboek Armoede en Ongelijkheid. In dit boek willen we **armoede en ongelijkheid belichten vanuit een interdisciplinair perspectief en vanuit meerdere invalshoeken**. Armoede is immers meer dan een gebrek aan inkomen, maar gaat ook over ongelijkheden en uitsluiting op vlak van wonen, werk, onderwijs, gezondheidszorg, welzijn, vrije tijd, ... Het boek wil niet alleen onderzoek belichten en het brede publiek informeren, maar ook het thema armoede en ongelijkheid op de beleidsagenda houden.

Het boek is een uitgave van USAB, de Universitaire Stichting voor Armoedebestrijding van Universiteit Antwerpen (www.usab.be). We verwelkomen zowel bijdragen vanuit Universiteit Antwerpen als vanuit andere instellingen. Ook Engelstalige bijdragen zijn welkom, maar worden vertaald naar het Nederlands.

Het boek is opgebouwd als volgt:

- Een algemene inleiding
- Deel 1: een jaarlijks wisselend thematisch deel (2026: de rol van het middenveld in armoedebestrijding)
- Deel 2: relevant recent onderzoek naar armoede of sociale ongelijkheid
- Deel 3: statistische bijlage met cijfers over armoede en sociale uitsluiting
- Epiloog

We verwelkomen bijdragen die passen in het thematische deel of in het deel met recent onderzoek.

Bijdragen **vanuit alle wetenschappelijke disciplines** zijn welkom, zolang de link met armoede, sociale uitsluiting of sociale ongelijkheid duidelijk is. De geografische focus is armoede en ongelijkheid in Vlaanderen/België, maar ook in Europa en/of mondiaal. Bijdragen tellen **max. 6.000 woorden** (exclusief tabellen/figuren/referenties).

Doelpubliek: beleidsmakers, parlementsleden, sociaal werkers en stafmedewerkers uit het middenveld (armoedeverenigingen, ngo's, onderwijs, welzijn, ...), academici, studenten, leken, ...

Het jaarboek is een **peer reviewed boek met GPRC-label** (Guaranteed Peer Reviewed Content). Elke bijdrage wordt beoordeeld door 2 onafhankelijke reviewers (na een eerste screening door de redactie). Het wordt gepubliceerd in een online **open access** en een beperkte gedrukte oplage. Het boek verschijnt begin december en wordt dan voorgesteld aan de pers en aan het brede publiek via een colloquium dat voor iedereen toegankelijk is. Auteurs ontvangen een exemplaar in de loop van de maand december.

Redactie: Jill Coene (USAB), Heidi Degerickx (Netwerk tegen Armoede), Caroline Dewilde (Tilburg University), Tuur Ghys (Universidad Autónoma de Nuevo León), Bernard Hubeau (FRECH), Sarah Marchal (FSW), Peter Raeymaeckers (FSW), Roy Remmen (FGGW), Mieke Schrooten (Odisee hogeschool/FSW), Henk van Hootegeem (Steunpunt tot Bestrijding van Armoede, Bestaansonzekerheid en Sociale Uitsluiting).

Timing:

- Abstract indienen: **15 januari 2026**
- Feedback op abstract: loop van januari

- Eerste draftversie bijdrage: 30 april 2026
- Interne review door redactie: mei 2026
- Eventuele aanpassingen na interne review: mei/juni 2026
- Externe peer review: juni/juli/augustus 2026
- Herwerking na peer review: eind augustus/begin september 2026
- Eindredactie en opmaak: alle materiaal bij uitgever: half september 2026
- Drukproef: half oktober 2026
- Publicatie fysiek boek en open access pdf: begin december 2026

Themadeel 2026: de rol van het middenveld in armoedebestrijding

Armoede en ongelijkheid blijven hardnekkige maatschappelijke uitdagingen, zowel in Vlaanderen en België als wereldwijd. In deze context speelt het brede middenveld een centrale en veelzijdige rol. Gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde organisaties, gevestigde instellingen en nieuwe spelers, sociale professionals en andere beroepsgroepen fungeren als brug tussen beleid en burgers, als pleitbezorgers voor sociale rechtvaardigheid, en als motor van innovatieve praktijken in zorg, welzijn, wonen, gezondheid, armoedebestrijding, ...

De afgelopen jaren zien we een duidelijke tendens van ‘vermaatschappelijking van de zorg’, waarbij de overheid steeds meer beroep doet op vrijwilligers en middenveldorganisaties voor publieke taken (bv. zorg, ondersteuning, het realiseren van rechten). Maakt liefdadigheid een comeback ten koste van sociale rechten? Tegelijk krijgen lokale besturen steeds meer verantwoordelijkheden, terwijl werkingsmiddelen en subsidies onder druk staan. Hierdoor ontstaat een hybride landschap waarin organisaties meer afhangen van marktwerking, al speelt deze trend meer in andere landen dan in Vlaanderen.

Daarnaast blijkt uit onderzoek dat het sociale schaduwwerk van etnisch-culturele verenigingen, geloofsorganisaties en andere informele praktijken een belangrijke rol speelt voor specifieke groepen. Tegelijk worden middenveldorganisaties geconfronteerd met een verscherpt ideologisch klimaat en moeten steeds vaker aantoonbare resultaten voorleggen. De ruimte voor kritische stemmen lijkt te verkleinen, en ook internationaal staan vakbonden en andere grote spelers onder druk. Tegelijkertijd bundelen organisaties hun krachten, vormen coalities en ondernemen collectieven acties tegen overheidsmaatregelen, zoals de klimaatzaak en de woonzaak.

Deze tendensen roepen fundamentele vragen op over de toekomst en slagkracht van het middenveld in de strijd tegen armoede. Hoe draagt het middenveld bij aan armoedebestrijding, en hoe kan deze rol versterkt worden in een veranderende maatschappelijke en politieke context? We zijn geïnteresseerd in zowel theoretische reflecties als empirische studies, beleidsanalyses en praktijkgerichte bijdragen. Hoewel de focus ligt op Vlaanderen en België, verwelkomen we ook internationale perspectieven.

Mogelijke subthema’s zijn (niet limitatief): de vermaatschappelijking van zorg, de terugkeer van liefdadigheid, de samenwerking tussen middenveldorganisaties en overheden, beleidspraktijken van middenveldorganisaties en sociaal werk, de rol van grote institutionele spelers zoals vakbonden en ziekenfondsen, innovatieve praktijken en sociaal schaduwwerk van informele initiatieven, de rol van coöperatieven, de impact van marktwerking op het middenveld, de rol van ervaringskennis, ...

Bijdragen uit alle disciplines zijn welkom (economie, farmacie, filosofie, geneeskunde en gezondheidswetenschappen, geografie, geschiedenis, ontwerpwetenschappen, recht, sociaal werk,

sociologie, taal- en letterkunde, psychologie, ...). Uiteraard kan er steeds gewerkt worden met coauteurs, en we moedigen interdisciplinaire bijdragen aan.

Abstracts te bezorgen aan editor Jill Coene (jill.coene@uantwerpen.be) tegen 15/1/2026.

Meer info via mail of tel. 03 265 59 99.